

Література

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3393-17/page5>.
2. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 2 серп. 2016 р.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2016. – 408 с.
3. Терьошкіна Н. Є. Сучасний економічний стан і тенденції розвитку цивільної авіації України / Н. Є. Терьошкіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2002. – Вип. 17. – К.: Науково-дослідний інститут економіки. – С. 92-95.
4. Авиационная безопасность: Международные конвенции и Приложение 17 / [сост.: А. Г. Корченко, С. В. Корпенко, Е. В. Пацира]. – К.: НАУ, 2004. – 166 с.

УДК 347.5: 656.7 (043.2)

Демченко Ю. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Філик Н. В., к.ю.н., доцент

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У РАЗІ ЗАТРИМКИ РЕЙСУ

Перевезення пасажирів повітряним транспортом на сьогодні є найшвидшим способом пересування їх у просторі. Ринок авіап перевезень у світі та в Україні невпинно зростає. Відповідно, зростають вимоги до якості надання послуг. На практиці найпоширенішими порушеннями прав і законних інтересів пасажирів є випадки скасування та затримки авіарейсів.

Дане правопорушення регулюється нормами національного (Повітряний кодекс України, Цивільний кодекс України та ін.) та міжнародного законодавства (Монреальська конвенція, Регламент ЄС «Про встановлення загальних прав у галузі компенсації та сприяння пасажирам у випадку відмови у посадці, відміни або тривалої затримки авіарейсу» та ін.).

Так, у відповідності до наказу Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2012 р. за № 735 «Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу», «незалежно від того на 20 хвилин, на 2 години чи на день затримали рейс всім пасажирам перевізник повинен забезпечити харчування та прохолодні напої, а також два телефонні дзвінки, факс, або повідомлення електронною поштою, якщо для цього є технічні умови аеропорту. У випадку, якщо виконання затриманого рейсу відкладається на наступний день, перевізник повинен надати пасажирам

номери у готелі, харчування та забезпечити трансфер за маршрутом аеропорт – готель. А пасажирам з маленькими дітьми (до 7 років) авіакомпанія повинна надати кімнату матері та дитини» [1]. Якщо ж затримка рейсу складає більше п'яти годин, то перевізник повинен запропонувати пасажирам відшкодування впродовж семи днів, повної вартості квитка за ціною, за якою його придбано чи зміну маршруту, яка здійснюється за відповідних транспортних умов: до кінцевого пункту призначення - за першої можливості або у пізніший час за бажанням пасажирів та за наявності вільних місць.

У разі затримки рейсу авіакомпанія зобов'язана повідомити пасажирів за три години до початку реєстрації. Пасажир має право вимагати у адміністрації аеропорту довідку про те, чому рейс був затриманий із зазначенням фактичного часу вильоту. Якщо через це у пасажирів зірвалася важлива зустріч або не відбулися вже оплачені екскурсії, а також при наявності чеків, що підтверджують витрати, які пасажирів довелось нести самостійно пасажир вправі вимагати компенсацію від авіакомпанії [2, с. 75]. Відповідно до ст. 922 ЦК України за затримку у відправленні транспортного засобу, що перевозить пасажирів, або запізнення у прибутті такого транспортного засобу до пункту призначення перевізник сплачує пасажирів штраф у розмірі, встановленому за домовленістю сторін, транспортними кодексами (статутами), якщо перевізник не доведе, що ці порушення сталися внаслідок непереборної сили, усунення несправності транспортного засобу, яка загрожувала життю або здоров'ю пасажирів, або інших обставин, що не залежали від перевізника. У разі відмови пасажирів від перевезення з причини затримки відправлення транспортного засобу перевізник зобов'язаний повернути пасажирів провізну плату. Якщо поїздка пасажирів з пункту пересадки не відбулася внаслідок запізнення транспортного засобу, який доставив його у цей пункт, перевізник зобов'язаний відшкодувати пасажирів завдані збитки [3, с. 284].

Щодо міжнародного законодавства, то відповідно до Монреальської конвенції, «перевізник несе відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок затримки в повітряному перевезенні пасажирів, багажу або вантажу. Однак перевізник не несе відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок затримки, якщо доведе, що він, його службовці та агенти вжили всіх заходів, які могли б бути необхідними для того, щоб уникнути шкоди, або що для нього чи для них було неможливо вжити таких заходів».

Громадянин, права якого були порушені авіаперевізником, може на підставі положень ч. 2 ст. 104 Повітряного кодексу України звернутись до суду з цивільним позовом для захисту свого порушеного права. Він повинен пред'явити докази, які є належними, вони не можуть

ґрунтуватися на припущеннях. На думку В. І. Карабаня, проблемним є питання про відшкодування моральної шкоди, яка може бути спричиненою пасажиром, оскільки ані Повітряний кодекс України, ані Монреальська Конвенція як спеціальні нормативні акти стосовно Закону України «Про захист прав споживачів», ані правила перевізника, ані умови договору на повітряне перевезення не передбачають відшкодування заподіяної моральної шкоди авіаперевізником [4, с. 81].

Відповідно до рейтингу, який проводить аеропорт «Бориспіль», щодо найбільш актуальних авіаперевізників, та тих, які затримують переважну більшість своїх рейсів, то протягом вересня поточного року, перевізниками з регулярністю вище 90 % були: «Дніпроавіа», «Белавіа», «AirBaltic», «Air Serbia» та інші. Із пунктуальністю від 70 до 90 % потрапили: «Air Arabia», «Air Astana», «Air France», «Azerbaijan Airlines», «Azur Air», «AtlasJet», «British Airways», «Ellin Air» тощо. До числа найменш пунктуальних авіаперевізників аеропорту «Бориспіль» (вже не вперше) увійшли: «UM air» (Українсько-середземноморські авіалінії) та «El Al». Менше ніж 50 % рейсів вони виконали за розкладом [5].

Всього, за вересень поточного року 85 % рейсів було виконано за розкладом. Аеропорт «Бориспіль» збільшив пасажиропотік на 18 % у порівнянні з вереснем 2015 року.

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок, що ситуації, коли і чартерні, і регулярні рейси в популярних туристичних напрямках вилітають із запізненням є зовсім не рідкістю. Якщо затримка рейсу сталася унаслідок поганої погоди, стихійного лиха, несправності літака, то можна не розраховувати на компенсацію від авіакомпанії. Проблемними є питання про відшкодування моральної шкоди заподіяної авіаперевізником, не своєчасне виліт авіарейсів, вирішення судових справ за даною проблемою тощо. Для вирішення цих питань, необхідно удосконалювати національне та міжнародне законодавство, а також надавати належні докази, фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, які мають значення для вирішення справи.

Література

1. Про затвердження Правил повітряних перевезень пасажирів і багажу: наказ Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2012 р. № 735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z2219-12/page>.
2. Супрун Л. Права пасажирів у разі відмови авіакомпанії у посадці на рейс, відміни або затримки авіарейсу / Л. Супрун // Практика. – 2010. – № 12. – С. 74-77.
3. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змін. та допов. станом на 1 верес. 2016 р.: (ОФЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2016. – 408 с.

4. Абрикосов Д. С. Механізм цивільно-правового захисту прав пасажирів за договором перевезення пасажирів повітряним транспортом / Д. С. Абрикосов // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. – 2014. – № 3. – С. 74-83.

5. Пунктуальність авіаперевізників 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kbp.aero/about/press-center/news/2016/1656/>.

УДК 347:656.7.072(4)(043.2)

Іванова В. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Навчальний керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ЗАХИСТ ПРАВ ПАСАЖИРІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ АВІАПЕРЕВЕЗЕНЬ НА АВІАЛІНІЯХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СПІВТОВАРИСТВА

Ринок авіаперевезень у світі та в Україні непинно зростає. Відповідно, зростають вимоги до якості надання послуг.

У зв'язку з цим зростає й значення обізнаності пасажирів і авіаперевізників у юридичних аспектах надання послуг із авіаперевезення та юридичної відповідальності авіаперевізників у випадках, передбачених чинним законодавством.

Порядок здійснення міжнародних пасажирських перевезень авіакомпаніями України врегульований нормами національного законодавства України і нормами міжнародних конвенцій та регламентів, до яких приєдналась Україна.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, передбачено інші правила, ніж встановлені законами України, застосовуються правила міжнародного договору.

Авіаційні перевезення авіаперевізниками України врегульовані такими нормативними актами:

- Повітряний кодекс України;
- Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу (затверджені наказом Міністерства інфраструктури України від 30 листопада 2012 р. за № 735, зареєстровані в Мін'юсті від 28 грудня 2012 р. за № 2219/22531, далі – Правила повітряних перевезень);
- Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень, прийнята 28 травня 1999 р. (далі - Монреальська Конвенція);
- Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12 жовтня 1929 р., ратифікована Українською РСР від 14 серпня 1959 р. за № 995-181 (далі - Варшавська